

Jonas Abrahamssons anförande vid Swedavias bolagsstämma

En bolagsstämma följer ju ganska bestämda former. Och det ankommer varje år på vd att sammanfatta året som gått. I år är det dock, som ni vet, under väldigt speciella former som vi håller bolagsstämma.

Men trots att allt annat än att avhandla den kris som både samhället i stort och flygbranschen just nu befinner sig i känns ganska sekundärt, ska jag börja med en kort tillbakablick över 2019. Det är inte minst en påminnelse om att det finns ett normaltillstånd. Det fanns en tid före covid-19 och det kommer framförallt en tid efter. Låt mig återkomma till det.

I år har vi, liksom många andra bolag, inte stämman öppen för allmänheten. Men vi kommer att tillgängliggöra allt material på vår webb och jag vill därför rikta mig även till dem som ville vara med här idag men inte har den möjligheten.

För Swedavia blev 2019 det första året på tio år då vi såg en minskning i antalet resenärer. 40,2 miljoner resenärer reste till eller från våra flygplatser, vilket är fyra procent färre än under 2018. Framförallt handlar det om att affärsresorna inrikes har minskat, men också utrikesresandet har minskat något. Den här utvecklingen beror bland annat på ett ökat fokus på flygets klimatpåverkan, en svagare svensk valuta och en viss oro för den lågkonjunktur som siktades vid horisonten redan innan de senaste månadernas dramatiska utveckling.

Swedavias 2019 präglades också av ett intensivt utvecklingsarbete – inte bara infrastrukturellt, på våra flygplatser, utan också i vår egen organisation. Detta har varit viktigt att genomföra för att vi ska fortsätta vara ett konkurrenskraftigt bolag. Det har handlat om att skapa ett effektivare, mer kostnadsmedvetet och processororienterat bolag, med bästa möjliga förutsättningar för att leverera på vårt uppdrag – och som även framöver kan bidra till att flygresandet blir ett allt igenom hållbart transportalternativ.

Förändring är inte alltid enkelt, men jag känner mig trygg i att vi lyckades med det vi föresatte oss och kom ut på andra sidan som ett starkare, effektivare och mer kundfokuserat Swedavia. Arbetet med full processororientering är ett långsiktigt förändringsarbete, men i övrigt närmar vi oss nu slutet på vårt transformationsprogram.

Samtidigt var förra året en framgång för Swedavias arbete med att minska flygets klimatpåverkan. Dels har nu tre av våra flygplatser nått vårt mål om noll utsläpp av koldioxid från Swedavias egen verksamhet. Det är ett mål som övriga flygplatser förväntas nå under 2020. Dels fortsatte arbetet med satsningar på förnybart flygbränsle och elektrifiering av flyget. Swedavia har återigen upphandlat förnybart flygbränsle motsvarande det som förbrukas vid våra egna tjänsteresor och under 2019 bjöd vi dessutom in andra organisationer att delta i upphandlingen med oss. Det gjorde SOS Alarm, Systembolaget och 2030-sekretariatet. Detta är ett jättebra sätt att tillsammans visa hur vi redan idag kan flyga miljömässigt hållbart.

Vi har också börjat förbereda våra flygplatser för en kommande elektrifiering av flyget, där andra krav ställs på energiförsörjning och infrastruktur. Elektrifieringen och förnybara flygbränslen är två viktiga beståndsdelar i flygets pågående paradigmskifte – från fossilberoende till fossilfritt.

Under året fortsatte också arbetet med att förbättra kapaciteten på våra flygplatser. Det är ju i allt väsentligt här vi genomfört, planerat för och beslutat om stora investeringar under de senaste åren. I det sammanhanget är det väldigt glädjande att vi under 2019 genomfört stora arbeten, som i vissa fall påverkat våra resenärslöden,

samtidigt som nöjdheten hos våra resenärer ökade. Om något är detta ett gott betyg åt alla våra engagerade och kompetenta medarbetare runt om i landet, som varje dag gör allt för att våra kunder ska få en bra upplevelse på våra flygplatser. Jag vill därför här och nu passa på att framföra mitt och styrelsens varma tack för fantastiska insatser under såväl det gångna året som just nu under covid-19-pandemin.

Men – och det är ett stort men – vi vet idag inte vilka långsiktiga konsekvenser den pågående krisen kommer att få. De utvecklingsprogram som Swedavia genomför adresserar en kapacitetsbrist som uppstått under många år med stark resenärstillväxt. Men givet den extraordinära marknadssituationen, när förutsättningarna för att bedriva kommersiell flygplatsverksamhet helt avstannat, kommer tills vidare inga nya investeringsbeslut att fattas som inte är nödvändiga. Vi genomför också en total översyn av den befintliga investeringsportföljen och kommer med stor sannolikhet att behöva ompröva en del tidigare fattade beslut.

Men trots att osäkerheterna är väldigt stora kring vilka effekter som covid-19-pandemin får för Swedavia och vår bransch så finns det något som vi med större säkerhet vet: Vi vet att flygplatser även framöver kommer att spela en central roll för att knyta samman länder, ekonomier och kulturer. Vid sidan om att förbereda för ett successivt ökat flygande igen efter den akuta fasen av den här krisen, har vi därför också påbörjat ett arbete med att analysera hur marknadens nya normalläge kommer att se ut och hur Swedavia som bolag bäst kan anpassa sig till det.

Flygplatser kommer under lång tid framöver att betyda för människor vad järnvägsstationer och hamnar gjort tidigare i historien. Swedavias uppdrag kommer därför att vara lika viktigt, kanske ännu viktigare, i framtiden. Vi ska fortsätta göra det möjligt för människor att mötas. Genom att resa och genom att mötas kommer vi att återhämta oss från den kris vi befinner oss i och skapa förutsättningar för att hållbart och med hoppfullhet möta framtiden.

Jonas Abrahamsson
Verkställande direktör och koncernchef